

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

(О.Б.Жильцов)
« 04 » 09 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія».
Змістовий модуль «Тренінг комунікативності»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) рівня (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

Київ – 2018

Розробник:

Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

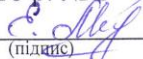
Викладачі:

Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Заєркова Наталія Віталіївна, старший викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

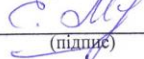
Протокол від 30.08. 2018 р. № 8

Завідувач кафедри (підпис) (О.В.Мартинчук)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

30.08 2018 р.

Керівник освітньої програми (підпис) (О.В. Мартинчук,)

Робочу програму перевірено

03.09. 2018 р.

Заступник директора/декана (підпис) (Р.О. Павлюк)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль «Тренінг комунікативності»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	1 / 30 год	
Курс	1	-
Семестр	1	-
Обсяг кредитів	1	-
Обсяг годин, в тому числі:	30	-
Аудиторні	14	-
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	-
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: закласти базові основи міжособистісної взаємодії в групі, сприяти формуванню згуртованої навчальної групи та базових комунікативних умінь студентів.

Завдання:

- формувати загальні компетентності: світоглядну, громадянську, комунікативну, міжособистісну взаємодію, креативну.

3. Результати навчання за дисципліною

Знати: сутність групової взаємодії; значення вербальних та невербальних засобів спілкування; ефективні прийоми комунікації.

Вміти: застосовувати навички активного слухання; адекватно висловлювати свої почуття та розуміти почуття інших людей; налагоджувати безконфліктне спілкування, а також володіти конструктивною поведінкою в конфліктних ситуаціях; застосовувати навички вербального та невербального спілкування; співпрацювати у групі; здійснювати самопрезентацію та самоаналіз, володіти навичками рефлексії.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. «ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНОСТІ»							
Тема 1. Базові засади комунікативної взаємодії.	12	-	-	6	-	-	6
Тема 2. Техніки ефективної комунікації.	8	-	-	4	-	-	4
Тема 3. Комунікативна взаємодія в групі.	8	-	-	4	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	30	-	-	14	-	-	14

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1: Базові засади комунікативної взаємодії (6 год.).

Практичне заняття 1. Знайомство

Вступ до тренінгу. Мета, завдання тренінгу.

Визначення очікувань учасників тренінгу.

Вправа на знайомство: «Ім'я по колу».

Вправа: «Представлення себе рухом».

Практичне заняття 2. Правила групової роботи

Обговорення необхідності правил в житті та в групі

Формування правил групової взаємодії.

Прийняття правил групової взаємодії.

Вправа «Інтерв'ю».

Вправа «Спільне та відмінне»

Практичне заняття 3. Самопрезентація

Сутність самопрезентації

Вправа «Ім'я на долоні»

Самопрезентація учасників групи

Вправа «Створення групового малюнку»

Рекомендовані джерела:

Основна [1 ;2; 3;4]

Додаткова [1; 5; 6]

Тема 2: Техніки ефективної комунікації (4 год.).

Практичне заняття 4. Невербальна комунікація

Самоаналіз особистісної комунікативної компетентності.

Значення невербального спілкування для ефективної комунікації.

Вправа «Дзеркало».

Вправа «Передай емоцію».

Вправа «Скульптура»

Практичне заняття 5. Вербальна комунікація

Особливості вербального спілкування.

Засоби вербального спілкування.

Вправа «Асоціації».

Вправа «Компліменти».

Вправа «А чому б і ні?».

Рекомендовані джерела:

Основна [2 ;3; 4; 5]

Додаткова [2; 3; 6]

Тема 3: Комунікативна взаємодія в групі (4 год.).

Практичне заняття 6. Конфлікти та їх подолання

Конфліктні ситуації у спілкуванні та їх подолання.

Конструктивна критика. Я – повідомлення.

Вправа «Місток».

Вправа «М'яу».

Вправа «Приміряння ролей».

Практичне заняття 7. Групова згуртованість

Сутність групової згуртованості

Вправа «Вірш про нас»

Вправа «Спільний проект»

Створення назви групи, герба групи, вибір лідерів групи

Рефлексія тренінгу комунікативності

Рекомендовані джерела:

Основна [1 ;2; 3;5]

Додаткова [2; 3; 4]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	7	7
Робота на семінарському занятті	10		
Робота на практичному занятті	10	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-
	Разом	-	117
Максимальна кількість балів: 117			
Розрахунок коефіцієнта: $k=117/100=1,17$			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Тема 1. Базові засади комунікативної взаємодії (6 годин).

Завдання: визначте 5 найважливіших характеристик особистості, що сприяють ефективному спілкуванню. Проранжуйте їх та обґрунтуйте свою думку. Проаналізуйте, наскільки ці характеристики притаманні вам.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 2 б.
3. Структурованість викладення думки – 1 б.

Тема 2. Техніки ефективної комунікації (4 години).

Завдання: ознайомтесь зі схемою емоцій за Келлерманом та Плутчиком. Оберіть 5 емоцій, які ви частіше переживаєте у своєму житті. Проаналізуйте, у яких ситуаціях виникають обрані емоції і як ви їх проявляєте.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 2 б.
3. Структурованість викладення думки – 1 б.

Тема 3. Комунікативна взаємодія в групі (4 години).

Завдання: визначте основні причини конфліктів та непорозумінь у навчальній групі. Запропонуйте шляхи їх розв'язання.

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 2 б.
3. Структурованість викладення думки – 1 б.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення. Письмова робота, що містить творче практичне завдання, що діагностує уміння студента використовувати знання у ході розгляду практичної ситуації, а також вимагає активізації особистісного та творчого потенціалу майбутнього фахівця.

Критерії оцінювання відповіді на творче завдання

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідь студента сформульована на основі загальної обізнаності, життєвої компетентності, отриманих знань з дисципліни.	10 балів
2.	Наявний авторський творчий підхід до викладу матеріалу.	10 балів
3.	Матеріали викладені в логічній послідовності, відзначаються обґрунтованістю.	5 балів
Разом		25 балів

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7 Навчально-методична картка дисципліни «Тренінг комунікативності»

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 14 год.

Модулі	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Тренінг комунікативності						
Кількість балів за модуль	117 балів						
Теми	1			2		3	
Теми практичних занять	Знайомство (1 б.)	Правила групової роботи (1 б.)	Само-презентація (1 б.)	Невербальна комунікація (1 б.)	Вербальна комунікація (1 б.)	Конфлікти та їх подолання (1 б.)	Групова згуртованість (1 б.)
Роб. на практ. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самостійна робота	5 балів			5 балів		5 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)						

Всього: 117 балів. $K=117/100=1,17$

8 Рекомендовані джерела

Основна

1. Безпалько О. Спілкуємось та діємо: Навч.-метод. посіб / О. Безпалько, Ж. Савич – К., 2002. – 112 с.
2. Дерябо С. Гроссмейстер общения / С. Дерябо, В. Ясвин. – Питер: Смысл, 2004. –192 с.
3. Рай Л. Развитие навыков эффективного общения / Лесли Рай. – СПб.: Питер, 2002. – 288 с.
4. Пиз А. Язык разговора / Алан Пиз, Алан Гарнер. – Санкт-Петербург: «Издательский дом Гутенберга», 2000. – 146 с.
5. Семиченко В.А. Психологія спілкування / В.А. Семиченко – К.: «Магістр-С», 1998. – 152 с.

Додаткова

1. Вачков И.В. Основы технологии группового тренинга: Учебное пособие / И. В. Вачков. – М.: Академия, 2001. – 224 с.
2. Грецов А.Г. Тренинг общения для подростков / Грецов А.Г. – СПб.: Питер, 2008. – 160с.
3. Заняття психолога з підлітками / Упорядник Т.Гончаренко. – К.: Вид. дім «Шкільний світ», 2006. – 120 с.
4. Психогимнастика в тренинге / Под ред. Н.Ю. Хрящевой. – СПб.: Речь, Институт Тренинга, 2001. – 256 с.
5. Рязанова Д.В. Тренинг с подростками: с чего начать? / Д. В. Рязанова– М., 2003.
6. Сמיד Р. Групповая работа с детьми и подростками / Р.Смит – М.: Генеза, 1999. – 272 с.
7. Фопель К. Технология ведения тренинга. Теория и практика / Фопель К. – М.: Генезис, 2003. – 272 с.